

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Живопис	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Базова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво	Семестри	6

АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС. ЖИВОПИС

Семестр 2. Курс 3СЖ

25 травня— 13 червня

Викладач	Ковальова Марія Миколаївна, кандидат мистецтвознавства, доцент
E-mail	kovaleva2075@gmail.com
Заняття	Дистанційно згідно до графіка навчального процесу, СЖ-23-1,2
Консультації	За домовленістю
Адреса	ХДАДМ вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Проходження педагогічної практики у 2024-2025 навчальному році відбудеться у дистанційному форматі згідно до графіка навчального процесу на платформах Google Meet, Zoom.

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Педагогічна практика 3 к.);

2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);

3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.*

Звіти та щоденники практики для он-лайн занять мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Педагогічна практика» є певний обсяг знань. Студент поглиблює знання з основних напрямів модернізації професійної освіти; методологічних підходів до організації навчального процесу усіх освітніх галузей; структури та змісту навчальних планів та робочих програм з фахових дисциплін.

Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу дисципліни та підготовки у практичній роботі.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду ХДАДМ.

Ознайомлення студентів з навчальними програмами, конспектами лекцій, методичними посібниками та іншою методичною літературою з фахових дисциплін (рисунок, живопис, композиція). Зразки оформлення звіту та звітної документації.

Демонстрація матеріалу проводиться за допомогою презентацій.

Самостійна робота студентів з літературними джерелами в бібліотеці академії, мережі Інтернет; аналіз та добір аналогів; перегляд художніх і конкурсних виставок в академії, галереях міста, Харківському художньому музеї, Будинку художника з метою знайомства з сучасним станковим мистецтвом.

Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу із застосування додаткової літератури з дисципліни та методичних рекомендацій:

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1. Анорічева-Єрьомка А. Академічний живопис: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Харків: Колорит, 2009. 232 с., іл.

2. Білецький. П. О. Мова живописних мистецтв. Київ: Радянська школа, 1973. 127 с.

3. Богомазов О. Живопис та його елементи: трактат. Київ: Задумливий страус. 1996. 172 с.

4. Голембієвська Т. З досвіду викладання на III курсі. Україн. акад. мист. *Дослідн. наук.-метод. праці* / Київ: АОМА. 1995. Вип. 2. С. 27 – 32.
5. Димшиць Е. Натюрморт в українському живописі на зламі XIX – XX століть *Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX ст.*: НАН України ІМФЕ ім. М.Т. Рильського: Київ: Наукова думка, 2000. С. 119 – 135.
6. Єфименко Д. В. Академічний живопис. Портрет: навч. пос. М-во Харківська акад. Харків: ХДАДМ, 2019. 72 с.
7. Жердзицький В. Є. Живопис. Техніка і технологія: навч. пос. Харківська акад. Харків: ХДАДМ. 2006. 332 с.
8. Іттен. Й. Мистецтво кольору: суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва: навч. посібник. / пер. С. Святиненко., під ред. О. Плаксії. Київ: Вид. ArtHuss, 2022. 95 с.
9. Кафедра графічного дизайну: альбом-кат. / Харків. держ. акад. дизайн. і мист.; ред. В. Ю. Гальченко. Харків, 2012. 248 с.
10. Кафедра живопису ХДАДМ: традиції та сучасність. Ювілейний альбом-кат. / упоряд.: М. Деркач, В. Гальченко. Харків: ХДАДМ. 2015. 239 с.
11. Ковальов Ф. Золотий перетин у живописі. Київ: Вища школа. 1989. 143 с. 90 іл., табл.
12. Ковальова М. М., Федюн Є. О. Натюрморти 1960 – 1970-х років з фондів Харківської державної академії дизайну і мистецтв. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. зб. наук. праць молодих вч. Дрогобицького держ. пед. уні-ту ім. Івана Франка*. Дрогобич, 2020. Т. 5. Вип. 34. С. 87 – 97.
13. Ковальова М. М. Федюн Є. О. Портретні постановки студентів 1950 – 1980-х рр. з фондів Харківської державної академії дизайну і мистецтв. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка*. Дрогобич, 2021. Т. 1. Вип. 42. С. 116–128.
14. Ковтонюк І. А. Методика викладання на I курсі. *Українська академія мистецтва. Дослід. та наук.-метод. праці*. Київ: НАОМА. 1995. Вип. 2. 92 с.
15. Константинов. В. Професор Б. Косарев і його школа темперного живопису. *Становлення, розвиток та сучасні проблеми вищої художньої та художньо-промислової освіти в Україні*: тези доп. наук.-метод. конференції. Харків: ХХПІ, 1997. С. 13 – 16.
16. Марчак В. Про малярство: навч. посіб. Львів: ФОП Стебеляк О. М., 2018. 264 с.
17. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції: геометричні аспекти: навч. пос. Київ: Каравелла, 2018. 304 с.
18. Мунтян С. Д. Вплив освітлення на сприйняття кольору в умовах пленеру: метод. рекомендації. / ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. Одеса. 2018. 24 с.
[Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2206/1/Muntyun%20Stella%20Dmytrivna.pdf>

19. Прищенко С. В. Кольорознавство: навч. пос. / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : Альтерпрес, 2010. 354 с.
20. Сапатова М. І. Система образотворчих засобів розкриття художнього образу у натюрморті: магіст. робота. Кривий Ріг: 2018. 161 с.
21. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. пос. Луцьк: Поліграф. центр Друк Формат, ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
22. Смирнов Г. Б. Рисування з натури: навч. пос. Київ: Держ. вид. образотв. мист. і музич. літератури УРСР, 1958. 39 с.
23. Федюн Є. О. Академічні живописні роботи 1970 – 1980-х років учнів Харківського художньо-промислового інституту. *Шості Платонівські читання*: тези доп. Міжнарод. Наук. конф. М-во. Київ, Міністерство культури України. Київ: НАОМА, 2018. С. 151 – 152.
24. Федюн Є. О. Натюрморти 1960 – 1970-х років з фондів Харківського художньо-промислового інституту (ХХІІІ). *Восьмі Платонівські читання*: Тези доп. Міжнар. наук. конф. Київ, Міністерство культури України, НАОМА, 2020. С. 160 – 161.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Для виконання «Звіту педагогічної практики» студентами 3 курсу факультету «Образотворче мистецтво», професійне спрямування: «Станковий живопис», з теми «Натюрморт» потребує наступні матеріали: планшети 40х50, 40х60, пензлі, палітра, папір, гумка, олівець, фарби олія, акварель і гуаш.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою педагогічної практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації праці, новітніми технологіями здійснення навчально-виховного процесу в навчальних закладах різних типів. Формування у студентів умінь застосовування теоретичних знань у практичній діяльності, усвідомлення професійної значущості цих знань та виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, умінь навичок і педагогічної майстерності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Під час педагогічної практики студенти оволодівають системою професійних знань, умінь та навичок. У результаті вивчення навчальної

дисципліни студент повинен знати основні напрямлення модернізації професійної освіти; методологічні підходи до організації навчального процесу усіх освітніх галузей; структуру та зміст навчальних планів та робочих програм з фахових дисциплін.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, на 3 курсі другого 6 семестрі вищої освіти, вивчається дисципліна «Педагогічна практики» для одержання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, студенти закріплюють набуті навички та вміння і продовжують удосконалювати свою художню майстерність. Для цього у навчальному плані передбачено (3 кредити ECTS 90 навчальних годин, у тому числі 30 – аудиторних занять та 60 поза аудиторних, самостійних).

ЗК(ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ)

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК (СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ)

СК9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

ПРН (ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ)

ПРН2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПРН15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

6 семестр містить 1 модуль два завдання за темою:

Модуль 1.

1 МОДУЛЬ

Тема 1.

Розробка навчальної документації для проведення теоретичних та практичних занять зі студентами спеціалізації за обраною навчальною дисципліною.

Тема 2.

Підготовка та проведення пробних занять в академічній групі з обраної дисципліни фахового спрямування.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод навчання – лекційний, ілюстративно-пояснювальний, практичний, наочний.

Основна форма вивчення курсу — практичні заняття.

Мета запропонованих завдань — оволодіння студентами сучасними методами, формами організації педагогічної діяльності, використання новітніх технологій у навчально-виховному процесі в закладах вищої освіти. Формування у студентів вмінь застосовування теоретичних знань у практичній діяльності, усвідомлення професійної значущості цих знань та виховання потреби постійного вдосконалення професійних знань, умінь навичок і педагогічної майстерності.

Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- оволодіння педагогічними уміннями і навичками роботи у навчальних закладах;
- формування організаторських вмінь;
- розвиток педагогічного мислення, професійно-творчих здібностей, інтересу до педагогічної діяльності;
- здатність працювати над рисунком, живописом, композицією під час практики з метою збору художнього та інформаційного матеріалу;
- навички роботи з комп'ютером;
- навички роботи зі спеціальним обладнанням за фахом (мольберти, етюдники, друкарські станки тощо);
- дослідницькі навички.

За термін навчання студенти повинні працювати над поставленою задачею, але враховуючи рекомендації керівника. Роль викладача є консультативною, тому що викладач виступає в ролі «замовника» той чи іншої роботи студентів.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національн а	Бал и	ЕСТ S	Диференціаці я А (внутрішня)	Національна	Бал и	ЕСТ S
відмінно	90– 100	А	A+ 98–100	задовільно	64– 74	D
			A 95–97		60– 63	E
			A- 90–94	незадовільно	35– 59	FX
добре	82– 89	В		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75– 81	С				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач

має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач має створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами.

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з он-лайн заняття. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з педагогічної практики і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів, студент не отримає бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт академічної не доброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали,

що були зараховані за попередні етапи контролю. **Корисні посилання:**
<https://zakonodavstvo.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики			Відмітки про виконання
		11	22	33	
11	2	33	44	55 5	6
11.	Ознайомлення зі структурою навчального закладу. Оформлення наказом на проходження практики	++			
22.	Вивчення навчально-методичного матеріалу (навчальні програми, конспекти лекцій, методичні посібники, наглядний дидактичний матеріал)	++	++		
33.	Відвідування он-лайн занять викладачів навчального закладу		++	++	

44.	Методичний день	++	++	++	
55.	Підготовка до проведення заняття		++	++	
66.	Проведення занять з дисципліни «Академічний живопис»			++	
77.	Відвідування он-лайн занять колег-практикантів			++	
88.	Узагальнення матеріалу та оформлення звіту	+	+	++	
99.	Звіт		—	++	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ**2 семестр**

№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
Тема 1.	Розробка навчальної документації для проведення теоретичних та практичних занять зі студентами спеціалізації за обраною навчальною дисципліною.	0-50
Тема 2.	Підготовка та проведення пробних занять в академічній групі з обраної дисципліни фахового спрямування.	0-50
РАЗОМ	Залік діф.	0-100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0– 20	0– 40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17– 19	37– 39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Практична подача акуратна, без помилок. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень знань та вмінь під час поточного контролю, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання.
B	12– 15	32– 35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8– 11	22– 31	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D	4–7	10– 21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність

			виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
Е	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.